

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 22. august 2025
Kontor: Kontoret for Organiseret
Kriminalitet
Sagsbeh: Frederikke Lemche
Sagsnr.: 2025-08052
Dok.: 3775348

Besvarelse af spørgsmål nr. 1307 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1307 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 27. juni 2025. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Rosa Lund (EL).

Peter Hummelgaard

/

Emil T. H. Thomsager

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1307 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes redegøre for hvilke kontrolmekanismer der konkret i sagen om Amira Smajic blev anvendt, for at sikre at hendes handlinger overholdt lovgivningen vedrørende civile agenter samt hvilke generelle kontrolmekanismer der anvendes ved brug af civile agenter”

Svar:

Justitsministeriet kan indledningsvis henvise til ministeriets besvarelse af 24. juni 2025 af spørgsmål nr. 1258 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg, hvor der redegøres for retningslinjerne for politiets anvendelse af meddelere, og hvoraf det desuden fremgår, at National enhed for Særlig Kriminalitet ikke inden for rammerne af en folketingsbesvarelse – heller ikke i fortrolig form – kan udtale sig nærmere om de forhold, der spørges til i spørgsmålet, herunder be- eller afkræfte om en person har været meddeler for politiet. Dette gælder, uanset om en person selv offentligt har oplyst at have været meddeler for politiet.

Justitsministeriet har til brug for helt generel beskrivelse af Rigsadvokatens retningslinjer om politiets anvendelse af meddelere og civile agenter endvidere til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Rigsadvokaten kan indledningsvis oplyse, at der er fastsat retningslinjer for politiets anvendelse af meddelere og civile agenter i Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om meddelere og civile agenter.

Retningslinjerne, herunder navnlig om hvem der har ansvaret for anvendelsen af meddelere og civile agenter, samt procedurerne herfor bygger på et princip om, at det ikke er den enkelte polititjenestemand, der skal træffe afgørelse om at etablere et samarbejde med en meddeler eller indlede en aktion, hvor der skal anvendes en civil agent, men derimod tjenestestedet, der skal godkende et samarbejde med en meddeler eller anvendelsen af en civil person som agent i en konkret sag og føre en løbende kontrol med dette.

Alle politikredse og National enhed for Særlig Kriminalitet (NSK) skal derfor også have fastsat retningslinjer for ansvaret for arbejdet med henholdsvis meddelere og civile agenter.

For så vidt angår **meddelere** forstås dette som en person uden for politiet, der i et vist systematisk omfang efter aftale med politiet gennem nogen tid giver informationer til politiet om andre personers planlagte eller begåede kriminalitet eller i øvrigt om personer, der tilhører et kriminelt miljø.

Kontakten med en person, der anvendes som meddeler, etableres ofte med en polititjenestemand (benævnt sagsbehandler), der under sit arbejde kommer i kontakt med personen.

I hver politikreds skal der være en meddeleransvarlig, som har det overordnede ansvar for samarbejdet med meddelere i den pågældende politikreds. Det er den meddeleransvarlige, der afgør, om en person kan være meddeler, eller om samarbejdet med en meddeler skal afbrydes. Den meddeleransvarlige beslutter, hvem der skal være sagsbehandler og skal også have en række oplysninger om meddeleren, bl.a. hvordan sagsbehandleren er kommet i kontakt med den pågældende person, oplysninger om eventuel kriminalitet begået af personen og tilknytning til et kriminelt miljø, samt hvorvidt og i givet fald på hvilken måde sagsbehandleren har eller tidligere har haft kontakt med personen. Den meddeleransvarlige skal herefter løbende holde sig orienteret om samarbejdet med meddeleren.

Hvis den meddeleransvarlige beslutter, at en person kan anvendes som meddeler, skal den meddeleransvarlige udpege en såkaldt kontrollant. Kontrollanten er sagsbehandlerens overordnede og har instruktionsbeføjelser over for sagsbehandleren. Kontrollanten varetager den overordnede polititaktiske styring af og kontrol med anvendelsen af meddeleren.

Kontrollanten skal underrettes af sagsbehandleren om enhver kontakt med meddeleren og om enhver oplysning, som sagsbehandleren modtager fra meddeleren om planlagt eller begået kriminalitet eller i øvrigt om et kriminelt miljø. Sagsbehandleren skal som udgangspunkt indhente kontrollantens godkendelse forud for enhver kontakt til meddeleren, og kontrollanten skal i den forbindelse have oplysning om formålet med kontakten, og hvorledes denne påtænkes gennemført. Kontrollanten skal underrette den meddeleransvarlige, hvis kontrollanten finder et fortsat samarbejde med meddeleren betænkeligt.

Forud for et eventuelt samarbejde skal meddeleren bl.a. oplyses om, at såfremt pågældende har begået eller vil begå kriminalitet, vil det blive påtalt på samme måde som andres tilsvarende kriminalitet. Såfremt den pågældende person ikke erklærer sig

indforstået med vilkårene for samarbejdet, skal dette straks afbrydes.

Politiet skal altid udfærdige skriftligt materiale i form af akter om ethvert personligt møde, som politiet har haft med en meddeler vedrørende meddelervirksomheden.

For så vidt angår **civile agenter** indeholder retsplejeloven i §§ 754 a-754 e nærmere regler om politiets brug af agenter som led i efterforskningen af lovovertrædelser. Bestemmelserne finder ikke anvendelse på politiets anvendelse af meddelere.

Den afgørende forskel mellem en meddeler og en agent er, at agenten efter aftale med politiet tager del i lovovertrædelsen, således at politiet kan siges at foretage noget, der i objektiv henseende svarer til medvirkenshandlinger, jf. straffelovens § 23. Agentforanstaltninger kræver endvidere rettens kendelse, jf. retsplejelovens 754 c.

Kontrolforanstaltninger knyttet til brugen af civile agenter svarer i vidt omfang til det, som gælder for brugen af meddelere. Der skal således udpeges en sagsbehandler, en kontrollant og en agentansvarlig, hvis roller og ansvar i vidt omfang svarer til det, der gælder for meddelere.

For så vidt angår den agentansvarlige, som skal udpeges i hver politikreds, gælder det dog, at ansvaret påhviler ledere på advokaturchefniveau eller derover. Den agentansvarlige skal endvidere udpege en anklager, som tilknyttes efterforskningen af den konkrete straffesag, og som i tæt samarbejde med kontrollanten skal varetage den overordnede polititaktiske styring af og kontrol med anvendelsen af den civile agent i den konkrete sag. Agenten skal desuden oplyses om, at de handlinger, som den pågældende foretager efter aftale med politiet, er straffri, men at andre kriminelle handlinger, den pågældende begår eller har begået, vil blive påtalt på samme måde som andres tilsvarende kriminalitet.

Det bemærkes for god ordens skyld, at Rigsadvokatens retningslinjer for så vidt angår civile agenter p.t. er under revision som konsekvens af ændring af retsplejelovens § 754 b, stk. 2, ved lov nr. 665 af 11. juni 2024 (Gennemførelse af dele af bandepakke IV)."